

Hoppet om en ljusare framtid

Joachim av Floris
OCH KORRESPONDENSTEORIN

1100-tals munk beskylldes under kalla kriget
som orsaken till världens ondska

**Joachim av Floris och
korrespondersteorin,**
Paul Lindberg,
Rikare Liv – Civilisation,
utgiven 2007,
skrevs 2002.

JOACHIM AV FLORIS OCH KORRESPONDENSTEORIN

Under 1100-talet var munken Joachim av Floris verksam med att förklara vikten av "korrespondensteorin". Han ville bidra med Jesus förkunnelse om en möjlig uppståndelse för var och en, och därmed för en hoppfull framtid i tidens mörker. Han varnade även tidens renässansfurstar, de som materiellt och andligen ägde hela den kristna kyrkan, om felaktigheterna med dessa ägarförhållanden. Joachim fick det hett om öronen – framförallt, och plötsligt, under 1950-talet.

Joachim av Floris blev under 1950-talets *kalla krig*, på ett mycket märkligt sätt beskylld för att vara ondskans profet på Jorden. Om detta skrevs det i tidningen **Time Magazine**, på femtiotalet.

Denne munk och abbot, hade nämligen under sin samtid varnat de kyrkliga renässansfurstarna för att de missförstått *korrespondensteorin* och att de inte alls levde efter Jesus sanna ord. Av den anledningen beskylldes han, åttahundra år efteråt, för att med *gnostisk* propaganda sökt vilseleda världsordningen från den enda rätta hierarkiska ordningen, så som Gud bestämt. Och detta hände under kalla krigets dagar i USA.

Det luktar inkquisition, och så var det!

Tidningen Time Magazine publicerade artiklar gjorda på uppdrag av extremt konservativa maktinstanser, som med en märklig kritik mot denna munk, tog sig ytterst bisarra former av de större formaten. Det kom en plötslig och väl organiserad propagandakampanj, som slog ned som en bomb i det amerikanska samhället.

I kalla krigets kontroverser odlades en fanatism med extrema överdrifter, minst sagt.

Time Magazine varnade för gnostiska idéer redan på första sidan, och med en ovanligt överdriven ledare i samband med att en nyutgiven bok anmäldes – *New Science of Politics*.

Redan på ledarsidan skyldes hela världens ondska, vilket kunde härledas från **Joachim av Floris**. På grund av munkens skrifter kunde alla svåra olyckor i vår tid, och tidigare, inklusive den cromwellska revolutionen, härledas från honom. Även den politiska liberalismens, välfärdsstatens, fascismens och kommunismens uppkomst var hans fel. Den ryska revolutionen och kommunismens triumf i Kina och mycket annat, allt detta orsakades av en visionär munks fördärvliga inflytande. Ja, detta har verkligen publicerats i tidningen Time Magazine.

Det intellektuella Amerika förvånades yrvaket, och ingen kunde riktigt förstå vad det hela handlade om. Folk slog i uppslagsböcker och historieböcker för att kunna reda ut denna gigantiska mobilisering från det mycket konservativa och obildade etablissemanget.

Joachim av Floris, *Gioacchino di Fiore*, (ca 1135–1202), var en helig munk och *gnostiker* från södra Italien, och med gnostiker menades att han var en kunskapande och lärd abbot och teolog.

Joachim utarbetade exegetiken om ett apokalyptiskt system för periodindelning av historien utifrån Gamla och Nya testamentet:

Gamla Testamentet är Faderns tid, Nya Testamentet fram till 1200-talet är Sonens tid, och därefter inträder Andens epok, som inleds när antikrist besegras av en kyrkans man (senare identifierad med Franciscus), varefter bergspredikans anda skall råda, med fred på Jorden.

Joachims teorier om historiens epoker påverkade **Hegel** och **Schelling**, men även andra tänkare av olika slag, bland andra föregångare för de nya fria kyrkorna som kom till under mitten av 1800-talet. Spridningen började bland kristna *socialreformister* under medeltiden, främst av *anabaptisterna* i Münster, Tyskland, på 1500-talet, vilka gav ekon in i framtiden.

Efterlöparna till dessa socialreformister blev grundare av frikyrkorörelsen, fackliga organisationer och bildningsförbund. Vår tids *socialliberaler* och *liberalsocialister* kan i stora drag ha sin härledning från dessa tidiga och betydelsefulla rörelser.

Omfattningen av Joachims betydelse påverkade framförallt *hoppet för en ljusare framtid*, det var det stora, och detta helt i enlighet med vad Jesus predikade. I detta hopp utvecklades moderna demokratitankar om fria rättigheter, yttrandefrihet, tolerans och jämlikhet, men även friheten till troendets suveränitet i form av organisationsrätten.

Det är från Joachim idén om "det tusenåriga riket" kommer (*kiliasm*). Förväntningen skulle uppfyllas med en tusenårsperiod, som sedan avslutar historien, för att därefter låta de rättfärdiga uppstå i en ny värld. Joachim utvecklade dessa teser från Johannes uppenbarelse och judisk apokalyptik.

Förväntningarna har varit stor bland troende människor kring tanken om ett Gudsrike och en uppståndelse, för ett livsdugligare samhälle. Och denna tro ledde ändå fram till förändringar och en utveckling av den reellt existerande världen, faktiskt. Det handlade om frön som växte och uppenbarades i faktiska handlingar, genom inspiration av Jesussymboliken och som alltså omsattes praktisk samhällsomvandling.

Graalmyterna skapades under Joachims tidevarv, vilka blev propaganda för makthavarnas värderingar om släkternas, blodets och arvets bestämelse över en hierarkisk världsordning.

Enligt världsordningens myter görs Jesus till Herre bland Herrar, och renässansfurstar gör sig till arvtagare av Guds nåd och jämlikar till Jesus. Men man lät däremot inte folket bli jämlikar till Jesus, de blev arvtagare till trældom och förnedring.

Tidigare ärkebiskopen **K G Hammar** genomsådde de falska myterna och dyrkan av Jesus, vilka han på sitt sätt uttrycker som "Jesuskladd" i boken Jag har inte sanningen, jag söker den. Det är en bra beskrivning över maktens utnyttjande av Jesus, och som borde bli vår tids uppgift att söka ställa till rätta – så gott vi kan.

Joachims profetiska ambitioner, förutsade att efter den första tidsåldern, och därefter Sonens tidsålder (vår tid och Jesusordens spridning), skulle den tredje tidsåldern eller Livsandens tidsålder inträda – Ljusriket.

Under Livsandens tidsålder skulle världen vara likt ett väldigt kloster (vilket inte låter så lustigt, men menas som ett fullkomligare och rättvisare samhälle), där den onödiga kyrkliga hierarkin och furstemakten skulle utplåna sig själv. Sådana ord gjorde inte påven glad.

Fastän en påvlig bulla 1220 bekräftade att Joachim var rättrogen, använde de franciscanska efterföljarna Joachims idéer som en grundval för en attack, med stor uppslutning, mot påvedömet, med följd att hans skrifter senare fördömdes. Skrifterna var rena elden!

Joachims vision om en renad värld under Livsandens tidsålder, är enligt flera åsiktsriktningar en beskrivning av: att alla försök att skapa ett teokratiskt himmelrike på jorden tillhör den ärkekonservativa kyrklighetens väg, den babyloniska skökan. Deras enda möjliga väg till himmelriket var

för dem, det självskapade paradiset, vilket de oftast själva var medvetna om. Maktens eliter var sällan själva troende.

Den liberala reaktionen kom i USA, på femtiotalet, mot den konservativa mobiliseringen. Den kom från liberalt och intellektuellt håll, men visade sig också vara blandad och besynnerlig. De hade heller inte förstått vad Joachim hade menat, och var heller inte intresserade av någon förståelse. Här skulle göras propaganda! De tog istället tillfället i akt för att kunna slå mot två mål samtidigt: både mot den politiska konservatismen och mot religiositeten överhuvudtaget.

Liberalerna beskyllde själva Joachim av Floris för att vara orsaken till de teokratiska förhoppningarna, om ett himmelrike på jorden, vilket han alltså inte stod för, enligt honom själv. Han trodde inte alls på en teokratisk världsordning. Han var helt på det klara med betydelsen av "ljuset i vårt inre och utanför oss själva", det vill säga det som leder till en personlig uppståndelse, och som Jesus berättat om, enligt Tomasevangeliet. Denna evangelietext användes flitigt, men hemligt, ända fram till tiden av Joachim av Floris.

Vissa av de liberala kritikerna menade att det var Joachim av Floris själv som orsakat de konservativas åsikter, som gällt försvarandet av den bestående och hierarkiska ordningen i världen. De intellektuella kunde helt enkelt inte acceptera de troendes verklighetsflykt undan världens förtretligheter på detta religiösa sätt, under 1950-talets USA.

Det var de liberala själva som stod för de välmenande upplysningsidealen mot konservativa och efterblivna religioner. Här blev det en urskillningslös hopblandning av religioner som ett enda motståndsobjekt.

Beskyllningarna blev groteska, han beskylldes för att vara den andliga fadern till sådana olyckor som kalvinism, franska revolutionen, Roosevelts New Deal. Och även för välfärdsstaten, som farliga ideal för alla människor.

Välfärd var för konservativa och reaktionära människor, antingen socialistisk jämlikhet; och från fundamentalt håll ansågs det vara sekularism, vilket vilseledde folket till förmån av ett materialistiskt tänkande.

Enligt andra var det bättre att folk var fattiga – även om de som uttalade sådana domar inte själva skulle omfattas av egendomslöshet och fattigdom. De menade verkligen på fullt allvar, att det var bra för underklassens människor att vara fattiga och lydiga. Sådana värderingar finns även i dag med viss modifierad utbredning. Det gäller ofta angående billig arbetskraft och synen på lönsamma och olönsamma människor.

Men inte nog med det, Joachim av Floris beskylldes vara inspiratören till Hitlers Tredje Rike, likaväl som den marxistiska idén om samhällsutvecklingens tre skeden, från primitiv kommunism till klasskiktade samhällen till det klasslösa samhället.

Det var detta om tre skeden eller tidsåldrar, som var stöttesten och som

utnyttjades. Det fanns naturligtvis ingenting seriöst i dessa strider, det hörde ihop med tidsandan i kalla krigets illusionism och propaganda.

Vad kan vi utläsa av dessa groteska anklagelser, som påminner om totalitära anklagelser mot oliktankande?

Människor i denna världsordning har alltid riskerat att hamna i ofullkomlighetens grepp, och som leder till hat och strävandet efter hegemoni över sanningen och i förlängningen till egoism och självtillräcklighet.

Den enda möjliga åtgärd var att hänga upp frustrationen på något – sak samma vad det var. Sakligheten var tunn och saknade ett ärligt uppsåt. Uppsåtet var den råa och ociviliserade ondskan, grundad på egoism!

Men det viktigaste kring denna berättelse är emellertid frågan: vilka är det som skall bestämma vad vi andra skall vara överens om, i synen på sanningen? Det tycks vara kampen över förklaringsrätten, som också legaliserar makten över människan, och som haft så stor skada i den här världen.

Joachim av Floris tycktes i grunden haft *manikeiska* värderingar, eller liknande dem. Sådana värderingar fanns fortfarande under medeltiden, men då mera urvattnat, så som tidens *katarer*, vilka fanns som rester i södra Frankrike.

Det var i klostren som sådana skrifter kunde gömmas undan, men som med tiden decimerades och till slut helt försvann.

Skrifternas värderingar letade sig trots allt fram och givit uttryck för högre demokratiideal, där kärlekens ordning först och främst skulle råda, det var inte alls furstemakten eller plutokratin som skulle råda. Kanske var det denna eld som fick de reaktionära och ärkekonservativa att explodera då deras förklaringsrätt hotades. Men det var de själva som dragit fram Joachim av Floris ur gömmorna. Vilket visades vara till nytta, och som återupptäcktes och åter fick tillhöra verkligheten.

Joachim av Floris fick bli syndabocken, han gick till historien som den som ensam hade rätt mot alla de andra. Ingen ställde sig upp för att försvara hans många gånger tidlösa ideal, i USA, på 1950-talet.

Anhängarna av korrespondersteorin kom med tiden att utgöra flera av västvärldens främsta tänkare, inom breda kunskapsområden, exempelvis Paracelsus, Leibniz, Swedenborg, von Goethe, Strindberg och många, många fler. Samma teori finns även hos de övriga världsreligionerna, men även bland många naturvetare.

Vissa trossamfund av i dag, med så kallad framgångsteologi, utgör däremot en snedvridning av korrespondersteorin och i trots mot Jesus kärleksbudskap. De har även missförstått Jesus uppmaning med att födas i anden. De har istället, på samma sätt som under renässansen, korat sig själva och lever i sina egna självskapade paradiser, i likhet med många av antikens israeliter, vilket alla de tjugofyra profeterna varnade om.

Begreppet lag, och om en föreställning liknande korresponsten teorin har förekommit hos de flesta kulturer och religioner, inplanterade i människan av en universell ordningsprincip, vilket omfattar den kosmiska, samhälliga, sedliga, moraliska, etiska och andliga ordningen med ett allsidigt beroendeförhållande till varandra.

Enligt världsreligionernas traditioner ligger den urgamla föreställningen om en motsvarighet mellan makro- och mikrokosmos.

En allmän uppfattning bland flera religioner är att den ordning som råder i "himlen" är ett återsken eller spegling över det som råder på jorden genom *tidsskiftning*, "såsom i himlen, så även på jorden" – eller en samtidighet av vår egen framtid. Men ändå, någonting vi kan påverka. I denna tankemedvetna *korresponsten teori* utgör människan en partikelvärld, eller ett mikromakrokosmos, av ljuspartiklar som växelverkar med exempelvis "himlarna", eller med modern saklighet: *dimensioner* och *mångvärldar*, genom atomernas partikelspinn. (Jmf ERP-teorin, Einstein-Rosen-Podolsky)

Skapelsens urprototyper kan likna en förklaring som komma ur ett programmerat frö som växer till ett universum. Men även i analogier med exempelvis Platons förklaringar om länkande idétankar, idéformer eller idéprototyper. Det är egentligen inte speciellt kontroversiellt, och kan ses i analogi med konstruktörer som genom teoretiska idéer, steg för steg, tillverkar, exempelvis en röntgenmaskin, eller en rulltrappa. Principen kan gälla för skapelsen i stort.

Korresponsten teorin materialiserades under den italienska renässansen, redan under tidig medeltid, i form av praktfulla kyrkor och kyrkopalats, självförhärligande bländverk, vilka skulle korrespondera med Guds makt i himlarna, och människors förberedelse inför paradiset.

Här hade man inte alls förstått Jesu radikala intentioner. Istället gav det kyrkans makthavare alibi att själva bygga och få leva i paradiset redan här på jorden, som kyrkofurstar lärer med världens maktfullkomliga härlighet.

Kyrkofurstarna kom ensidigt av börden från kunga- och adelssläkterna. Detta vittnade mera om kyrkans egentliga otrohet (den babyloniska skökan), och av ett misstroende för möjligheten av en uppståndelse, i enlighet med Jesus evangelium. Och det var ju sant, de hade inte mycket att hämta från Jesus, mer än att de stal och utnyttjade Jesus ord för egna egoistiska intressen.

Den kvantmekaniska förklaringsgrunden kan kanske ge korresponsten teorin en ny realitet och giltighet. Det skulle kunna få en realitet i analogi med naturvetenskapens begrepp om *mångvärldsteorin* – en teori som på senare tid utvecklats med en stor trovärdighet.

En vanlig andlig uppfattning, har varit att mänskligt konstruktivt skapande, med goda avsikter, är en skatt man lägger hos Livsanden – *den*

ändamålsenliga utvecklingen. Hit kan även god konst, vacker musik och konstruktivt kunskapande räknas, bara för en möjlig och en annorlunda framtid. I och med denna möjlighet är den viktigaste aspekten ändå vad vi gjort för de minsta medmänniskorna. Vi skulle alltså kunna känna igen oss, och visa på att det var mödan värt att hålla ut.

Andra menar att hela den historiska utvecklingen är en dialektisk-teologisk uppbyggnad av det kommande riket. Människan får på så sätt själv delta i Livsandens skapelseverk – helt enkelt för meningsfullhetens skull.

Paul Lindberg

2002